Liceum Ogólnokształcące w Nowej Rudzie to najstarsza szkoła w mieście, o bogatych tradycjach, bujnej przyszłości i ciekawej teraźniejszości. Istnieje od września 1945 roku i wykształciła ponad 5,5 tysięcy uczniów. Coraz nowe pokolenia kształtują atmosferę liceum, zdobywają w nim wiedzę i umiejętności, zdają maturę i odchodzą, lecz na ogół mocno odczuwają więź łączącą ich z liceum, miastem, tzw. „małą ojczyzną" i regionem.

Z wielu absolwentów macierzysta szkoła ma prawo być dumna, przebywający w kraju i na świecie godnie reprezentują LO, którego mury opuścili i kultywują wartości z niego wyniesione. Są wśród nich wybitni naukowcy, himalaiści, znani aktorzy, dziennikarze, piosenkarze, politycy, poeci, liczne grono lekarzy, farmaceutów, księży, prawników oraz nauczycieli.

Jego wszyscy wychowankowie tak, jak kiedyś w szkole, tak teraz w życiu wyróżniają się ambicją i pracowitością- to wartościowi ludzie.

A pierwsi uczniowie rozpoczęli naukę w 1945r. w placówce noszącej nazwę Państwowe Gimnazjum i Liceum w Nowej Rudzie. Rok później otrzymało ono, z okazji stulecia urodzin pisarza, imię Henryka Sienkiewicza. W roku szkolnym 1948/49 zmieniła się struktura szkolnictwa w naszym kraju i dawny podział na czteroletnie gimnazjum, kończące się małą maturą i dwuletnie liceum finalizowane dużą maturą zaczął znikać. Tworzono jedenastolatkę: połączono Szkołę Podstawową nr 1 z gimnazjum i liceum. Jej oficjalna nazwa brzmiała- Szkoła Ogólnokształcąca Towarzystwa Przyjaciół Dzieci Stopnia Podstawowego i Ogólnokształcącego, a później Szkoła Podstawowa I Liceum Ogólnokształcące w Nowej Rudzie. Do pracy w nim (z nakazu) przychodzili wówczas młodzi absolwenci uniwersytetów i wyższych szkół pedagogicznych, a do klas podstawowych jedenastolatki ci, którzy kończyli licea pedagogiczne. Edukowali wspólnie z nauczycielami mającymi jeszcze przedwojenny staż pracy.

W 1960 roku z okazji piętnastolecia liceum odbył się Zjazd Absolwentów, sześć lat później w maju 1966 – podzielono jedenastolatkę na dwie odrębne jednostki: Szkołę Podstawową w Nowej Rudzie i Liceum Ogólnokształcące.

Od początku powstania naszego liceum do 1974 roku nauka odbywała się w gmachu poniemieckiego progimnazjum przy ulicy –dziś Kopernika 8. Zaraz po wojnie wymagał on renowacji, gdyż podczas niej pełnił funkcje szpitala wojskowego, a sala gimnastyczna – magazynu zbożowego. Ze względu na ciasnotę zaadaptowano także małe poddasze na salkę przedmiotową przysposobienia obronnego. Gruntowny remont sali gimnastycznej przeprowadziła Kopalnia Węgla Kamiennego „Nowa Ruda".

Uczniów ogólniaka przybywało. Brakowało pomieszczeń. W związku z wyżem demograficznym w latach sześćdziesiątych i siedemdziesiątych trzeba było odejść od tradycyjnego systemu organizacji i przebywania poszczególnych oddziałów w swoich klasach. Licealiści nie uczyli się już w oddzielnych izbach, lecz przechodzili na poszczególne lekcje do różnych gabinetów i tzw. klasopracowni. Całą klasą i w grupach przemieszczali się do sal przedmiotowych i laboratoriów. Klatka schodowa była dość wąska i panował na niej tłok. Wprowadzono system zmianowy. Młodsi uczniowie przychodzili na zajęcia po południu. Wykorzystywano wszystkie pomieszczenia, poddasze i tzw. niski parter, korzystano z izb lekcyjnych SP nr 1 i szkoły poligraficznej. Niektóre lekcje wychowania fizycznego jako ćwiczenia

rytmiczne odbywały się w Sali tanecznej Noworudzkiego Ośrodka Kultury.

Na Osiedlu Piastowskim wybudowano szkołę z przeznaczeniem na podstawówkę, w planach miał być w niej nawet basen. Dyrekcja LO, Rada pedagogiczna i rodzice uczniów podjęli starania o przeniesienie do niej ogólniaka. Z pozytywnym skutkiem. W czerwcu 1974 roku nowoprzyjęci licealiści pomagali społecznie przy doprowadzaniu jej do użytku: odgarniali gruz za oknami na parterze, myli je, a ich starsi koledzy całymi klasami pod opieką profesorów przenosili sprzęt i pomoce naukowe, cięższe przedmioty przewieziono. I od września tego roku do dziś budynek na Osiedlu Piastowskim 17 jest siedziba LO.

1975 to ważny czas w historii szkoły: data III Zjazdu Absolwentów. Jego niektórzy uczestnicy upomnieli się o przywróceniu szkole jej imienia (prawdopodobnie już nieprzywoływanego od odejścia dyrektora Józefa Czechowicza). W księdze pamiątkowej p. p. Ryszard Rybka pytał: „ Kto, kiedy i dlaczego pozbawił szkołę jej patrona?” A w innych wpisach czytamy: „Domagamy się dawnej nazwy naszej Budy”. Powyższy apel mocno utkwił w pamięci ówczesnego dyrektora szkoły, mgr Antoniego Mickiewicza, i od 1979 roku Liceum Ogólnokształcące w Nowej Rudzie nosi ponownie imię Henryka Sienkiewicza.

30 listopada odbyło się oficjalne jego nadanie. Wcześniej, tj. w roku szkolnym 1976/77 decyzją kuratorium w Wałbrzychu utworzono Zespół Szkół Ogólnokształcących , do którego, oprócz naszego ogólniaka, należały: Liceum dla Pracujących, średnie studia zawodowe oraz przez kilka lat starsze oddziały Szkoły Podstawowej nr 4 w Nowej Rudzie.

Ostatni Zjazd Absolwentów miał miejsce 10 lat temu, 3,4 czerwca 1995 roku, w 50 rocznicę powstania liceum, a tegorocznego spotkania wielu naszych absolwentów i profesorów już nie doczekało. Żyją jednak we wspomnieniach.

Obecnie po wielu transformacjach nazwy ogólniaka, w związku ze zmianami demokratycznymi w naszym kraju, w Statucie Szkoły czytamy: „ 1.Nazwa szkoły brzmi: Zespół Szkół Ogólnokształcących. 3. ZSO i Liceum Ogólnokształcące będące jego częścią noszą imię Henryka Sienkiewicza.” Funkcjonują w nim następujące typy szkół: trzyletnie Liceum Ogólnokształcące –od1 września 2002 roku- będące szkołą ponadgimnazjalną oraz Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące, przeznaczone dla uczniów po szkole zawodowej.

Cykl kształcenia w pierwszej z nich trwa trzy lata, a w drugiej dwa.

Nie sposób, mówiąc o historii szkoły, pominąć dyrektorów. W latach 1945- 2005 tą placówką oświatową kierowali: Józef Czechowicz (1945-1948), Bolesław Krzyżanowski (I-VIII 1949), mgr Antoni Rzęsikowski (1949-1964), mgr Jan Gniadek (1964-1966), mgr Antoni Mackiewicz (1966-1977), Stanisław Krzyżanowski (1977- 1980), mgr Sabina Skowron (1980-1991),
mgr Ryszard Sonnak (1991-2006); mgr Izabela Zynkowska (2006-2009); mgr Marzanna Pietrzak (2009 - 2014) oraz mgr inż. Robert Zynkowski od 2014 do dnia dzisiejszego.

Przy okazji każdego zjazdu tworzy się różnego typu zestawienia najwybitniejszych absolwentów i finalistów olimpiad oraz konkursów naukowych. Ich lista jest długa, corocznie się poszerza. Od ostatniego zjazdu, a dokładnie od ośmiu lat, dołączyli do niej kolejni finaliści szczebla centralnego: w 1997 roku Łukasz Matusiakiewicz- Olimpiada Historyczna (opiekun- p. mgr Stanisław Łukasik), w 2001 Marta Rudy – XXXI Olimpiada Literatury i Języka Polskiego (p. mgr Bożena Bojczuk i mgr Sabina Skowron), w 2004 Marcel Matusz – XXXIV OLiJ Polskiego (p. mgr Anna Tumidajewicz), w 2004 Marek Materzok – Olimpiada Informatyczna (p. mgr Witold Telus) oraz Mariusz Bajer – XL Olimpiada Astronomiczna (p. mgr Urszula Kolaczek), w 2008 roku Adam Stankiewicz – I miejsce w Ogólnopolskiej Olimpiadzie Informatycznej organizowanej przez Uniwersytet im. Mikołaja Kopernika w Toruniu (p. mgr inż. Robert Zynkowski).

Wielu naszych uczniów trenuje pod kierunkiem trenerów, zdobywając wysokie lokaty w zawodach sportowych. W 2004 roku Magdalena Zamolska zajęła V miejsce w Mistrzostwach Świata w Kolarstwie Szosowym w Kanadzie.

Małgorzata Wygoda, trenowana przez mgr Wandę Zdrzałkę, uzyskała w biegu na 400m czwarty czas w Polsce (54s/400m) wśród juniorek, podczas Mitingu w Zielonej Górze w 1989 roku, a wcześniej na Mistrzostwach Polski Juniorów w Kielcach zajęła VII miejsce w Polsce. To tylko najwybitniejsi z kilku ostatnich lat.

W 2005 roku nasze LO w Nowej Rudzie w Ogólnopolskim Rankingu Szkół Średnich przeprowadzonym przez „Newsweek" uplasowało się na 10 miejscu.

To nie zaskakuje, wielu jego uczniów jest dziećmi lub wnukami dawnych licealistów, większa część grona pedagogicznego to również absolwenci. A zatem **tradycja, tradycja… .**